

8.12.2012

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖ
Ammatinharjoittamisen selvitysryhmä

Terveydenhuollon valvontaryhmä Kuulemistilaisuus 8.12.2012

Yleistä

Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer pitää erittäin hyvänä sitä, että potilasturvallisuuden edistämiseen kiinnitetään huomiota ja että tämä työryhmä on asetettu. Potilasturvallisuus käsitetään usein vain lääkehoitoon liittyvänä, eikä huomioida hoitovirheitä ja laiteturvallisuutta. SuPer pitää tärkeänä sitä, että potilasturvallisuuden varmistamisesta otetaan laajasti vastuuta, niin työntekijät, omaiset, johto ja päättäjät sekä myös potilas itse. Hyvin toimivassa työyhteisössä potilasturvallisuus ja hoitotyön laatu toteutuvat paremmin. Olemme huolissamme nykyisen hoitohenkilökunnan työhyvinvoinnista. Määräaikaisia työsuhteita käytetään runsaasti, vaikka ala kärsii henkilöstöpulasta.

Lausuntonaan SuPer esittää seuraavaa ammatinharjoittamisen asianmukaisuuden takaamiseksi, potilasturvallisuuden parantamiseksi ja kehittämis ehdotuksiksi.

Henkilöstömitoitus

Keskeinen potilasturvallisuutta edistävä tekijä on riittävä määrä alan koulutettuja työntekijöitä kaikissa työvuoroissa. Esimerkiksi vanhustenhuollossa laatusuositukset eivät riitä. Tarvitaan lakitasoinen henkilöstömitoitus. Valmisteilla olevaan vanhuspalvelulakiin SuPer esittää kirjattavaksi 0.8 hoitajaa asiakasta kohden.

Ostopalveluiden valvonta

Julkisella ja yksityisellä sektorilla tulee ostopalvelujen valvontaa jämäköittää ja resursoida valvontaviranomaisia. Potilaiden hoitosuhde pirstoutuu hoitajien ja lääkäreiden vaihtuessa usein, jopa päivittäin. SuPer esittää, että Aluehallintovirastoissa ostopalveluiden keskitetään tietyille henkilöille ja vahvistetaan heidän osaamista.

Lähihoitajakoulutus

Lähihoitajakoulutus saatetaan yhteneväiseksi. Koulutusta antavat tulevaisuudessa alan oppilaitokset, joilla on tilat, välineet ja alan opettajapätevyyden omaavat opettajat. Jokaisen alan opiskelijan tulee osallistua soveltuvuustesteihin ja opettajien haastatteluun. Koulutuksessa tulee yhä enemmän opettaa ja ohjata potilasturvallisuuden edistämiseen kaikilla sektoreilla. Opiskelijoille taataan monipuoliset työssäoppimisen paikat niin perusterveyden- ja sosiaalihuollossa kuin erikoissairaanhoidossa.

Rekisteröinti lakisääteiseksi

Kaikkien lähihoitajan tutkinnon suorittaneiden rekisteröinnistä tehdään lakisääteinen. Alan oppilaitokset veloitetaan ilmoittamaan tutkinnon suorittaneet Valviran terveydenhuollon ammattihenkilöistä pidettävään Terhikki- rekisteriin. Nykyinen käytäntö hämää sekä työhön ottajia että potilaita ja omaisia. SuPer esittää, että lakia ammatillisesta koulutuksesta ja lakia ammatillisesta aikuiskoulutuksesta muutetaan tältä osin oppilaitoksia / koulutuksen järjestäjiä velvoittavaksi.

Ulkomailla suoritettut tutkinnot

Ulkomailla suoritettujen tutkintojen vastaavuus tulee selvittää. Suomalaisen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön ja palvelurakenteiden opiskelu tulee mielestämme olla kaikille velvollisuus.

Ammattihenkilölakia muutettava

Laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä jakaa terveydenhuollon ammattihenkilöt laillistettuihin ja nimikesuojattuihin. Nimikesuojattujen ammattihenkilöiden ammatissa voivat toimia muutkin henkilöt, joilla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Alalla käytetään kuitenkin runsaasti vailla alan koulutusta olevia ja opiskelijoita korvaamaan lähihoitajan työtä. Tietoomme on tullut tapauksia, joissa kolmivuotisen lähihoitajakoulutuksen saaneen työtehtäviä rajoitetaan esimerkiksi lääkehoidon toteuttamiseen osallistumista. Samalla kuitenkin vailla alan koulutusta oleva toteuttaa lääkehoitoa. Lähihoitajalla tulee aina olla oikeus käyttää lähihoitaja – nimikettä. Lakia terveydenhuollon ammattihenkilöistä tuleekin muuttaa niin, että lähihoitajan työtä voi tehdä vain lähihoitaja tai samantasoisien alan koulutuksen saanut henkilö ja jaottelu nimikesuojattuihin ja laillistettuihin hoitotyöntekijöihin poistetaan.

Sähköinen potilastietojärjestelmä toimivaksi

Sähköisen potilastietojärjestelmän käyttöön otto lisää potilastietojen siirtämistä eri sektoreiden välillä. Nyt kuitenkin eri ohjelmien yhteensopimattomuus on tuonut ongelmia esimerkiksi potilaiden lääkityksessä. Eri sektoreiden välille tulee saada yhteneväiset ja yhteensopivat tietojärjestelmät.

Riittävä kielitaito

Alan työntekijöiden liikkuvuus ja hoitotyön kansainvälistyminen tuo lisää haasteita suomen kielen osaamiseen. Hoitohenkilökunnan riittämätön kielitaito vaarantaa potilasturvallisuutta. SuPer esittää kielitaitovaatimuksen nostamista B3 tasolle.

Riittävä täydennyskoulutus

Riittävä täydennyskoulutus muuttuvissa työtilanteissa on lisäämässä potilasturvallisuutta. Tilastot osoittavat sen, että lähi- ja perushoitajat ovat osallistuneet vähäisessä määrin tai ei lainkaan, vuosittain täydennyskoulutukseen. Esitämme, että kansanterveyslakia, erikoissairaanhoidolakia ja sosiaalihuoltolakia muutetaan niin, että niissä määritellään selkeästi täydennyskoulutuksen määrä työnantajaa velvoittavaksi. Vaihtoehtoisesti valtioneuvoston asetuksella voidaan nykyistä lainsäädäntöä täsmentää.

Ammatinharjoittamisen selvitysryhmän täydentäminen

Mikäli työryhmä jatkossa täydentää kokoonpanoaan SuPerin asiantuntijalla, pyynnön voi lähettää osoitteeseen juhani.palomaki@superliitto.fi.

SuPerin yli 79 000 jäsentä, lähi- ja perushoitajaa, työskentelevät laajasti eri työpaikoissa sosiaali- ja terveydenhuollossa. SuPer haluaa olla jäsenenä kanssa kehittämässä ja turvaamassa ihmisten hyvää ja laadukasta hoitoa ja potilasturvallisuutta.

Lisätietoja SuPerissa antavat suunnittelija Soili Nevala, (09) 2727 9157 soili.nevala@superliitto.fi ja järjestöpäällikkö Raija Moilanen, (09) 2727 9136 raija.moilanen@superliitto.fi

SUOMEN LÄHI- JA PERUSHOITAJALIITTO RY

Juhani Palomäki
puheenjohtaja

Arja Niittynen
pääsihteeri